

Studiefremdrift 2.0: Frihed med fartbøde

Bragt i Universitetsavisen, 17. november 2015

Af Ralf Hemmingsen, rektor og Lykke Friis, prorektor for uddannelse

Mandag den 16/11 kom regeringens længe ventede udspil til en studiefremdriftsreform 2.0. Og lad det være sagt med det samme: forslaget imødekommer på mange punkter universiteternes kritik af for meget bureaukrati og detailstyring (tvangstilmelding, tvangsmerit etc.), og supplerende genindføres.

Inden glæden breder sig alt for meget, er der imidlertid god grund til at stille skarpt på det, der ikke ændres, når vi går fra studiefremdrift 1.0 til 2.0. For det første er der ikke ændret i reformens overordnede intention – KU's studerende skal reducere studietiden med 7,6 måneder for at komme hurtigere ud på arbejdsmarkedet.

For det andet er der ikke ændret på den omvendte fartbøde, som universiteterne får, hvis de studerende ikke kommer tilstrækkeligt op i fart. For sektoren samlet set er bøden fortsat på næsten en 1 mia kr. Eller for at formulere det på en anden måde: i udspillet fastholder regeringen, at enhver form for forsinkelse er uacceptabel og derfor udløser en bøde. Det gælder alt fra forsinkelse pga. funktionsnedsættelse over orlov og forskningsår på SUND til krævende, relevante studiejob, der baner vejen til arbejdsmarkedet.

Ja, selv iværksætterier tælles med i studietiden, selv om der nu lægges op til, at der kan gives dispensation til iværksætterier. Med andre ord: Med studiefremdrift 2.0 har regeringen på ingen måde erkendt, at visse former for forsinkelse faktisk kan være nødvendige og gavnlige for den enkelte studerendes mulighed for fordybelse og efterfølgende mulighed for at komme i job. Resultatet er en kattepine, hvor universiteterne for at undgå bøden kan blive nødt til at begrænse aktiviteter, som rent faktisk gavner de studerende og samfundet.

Set i det lys forekommer forslaget titel Frihed under ansvar for studiefremdrift noget misvisende. Ja, universiteterne får større frihed og fleksibilitet til at undgå bøden – en bøde, som med Danske Universiteters formand rektor Anders Bjarklevs ord, er så »betydelig, at ingen har råd til selv at afholde udgiften«.

For KU's vedkommende beløber bøden sig til 345 mio. kr. – en bøde, der vel at mærke kommer oven i den besparelse på en halv mia. kr., som ligger i udspillet til den kommende finanslov. Selv om vi gør alt, hvad vi kan for at friholde kerneydelserne, kan regeringens kursskifte ikke undgå at påvirke uddannelserne.

I den bedste af alle verdener vil Regeringen og forligsparterne i slutspurten blive enige om en studiefremdrift 3.0. I sådan en model genåbner de rent faktisk studietidsmodellen og accepterer, at forsinkelse på grund af iværksætteri, forskningsår og deltidsuddannelse på kandidaten ikke skal tælles som studietid og dermed udløse bøden.

I samme åndedrag kunne de også ændre modellen, så universiteter, der skal tilbyde propædeutik, og ønsker at fastholde 6 måneders specialetid, ikke straffes økonomisk. Disse forbedringer af modellen vil ganske vist her og nu formelt koste på statsbudgettet, men være en god investering, da netop vekselvirkning mellem studie og erhverv øger de studerendes chancer for at komme i job.

Hvis det ikke lykkes med en ny model, skal vi på Københavns Universitet tænke os rigtigt godt om, når vi omsætter studiefremdrift 2.0 til handling. Hvordan kan vi sikre mest tid til fordybelse og studierelevante forsinkelser for den enkelte studerende i en tid med økonomisk smalhals og store besparelser?